

17. seminar Josipa Roglića
Zadar, 5. travnja 2024.

Identifikacija darovitih učenika u Centru DAR Zadar

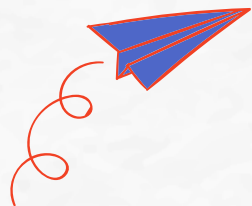

DAR

Centar za
uočavanje i rad
s darovitima

ZADAR

Vera Šušić, dipl. psiholog
Stručni suradnik izvrsni
savjetnik

SADRŽAJ

01

**Centar DAR
Zadar**

02

**Aktivnosti Centra
DAR**

03

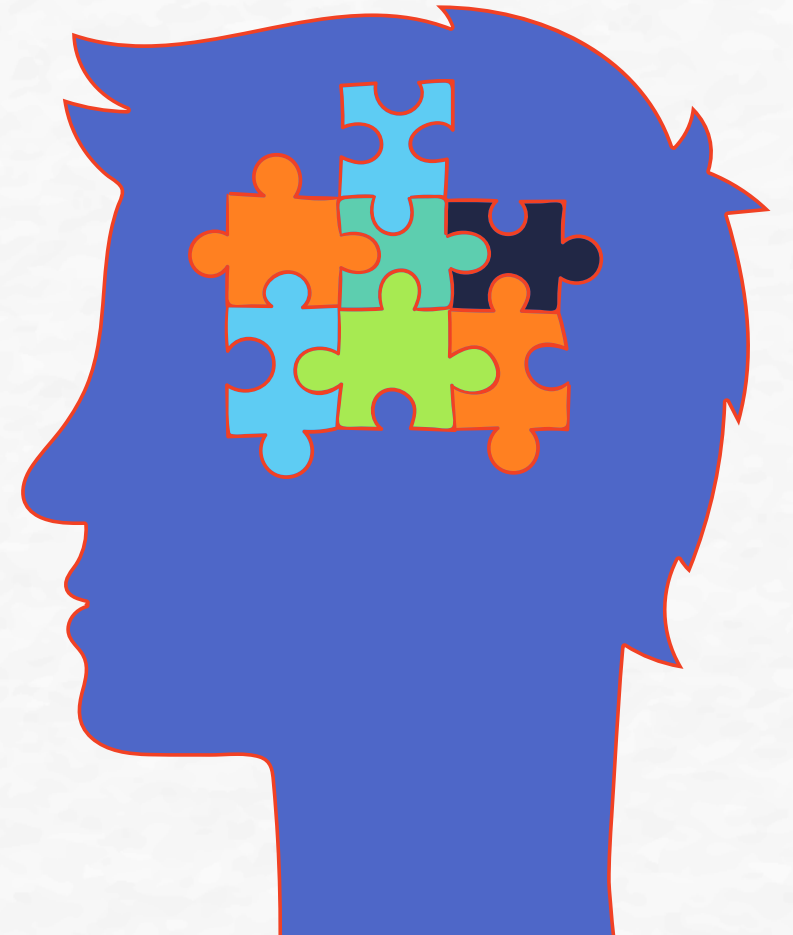
**Identifikacija
darovitih učenika**

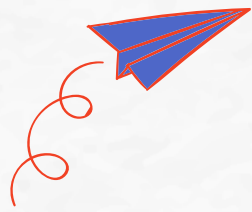

01

Centar DAR

Centar za uočavanje i rad s darovitima Zadar

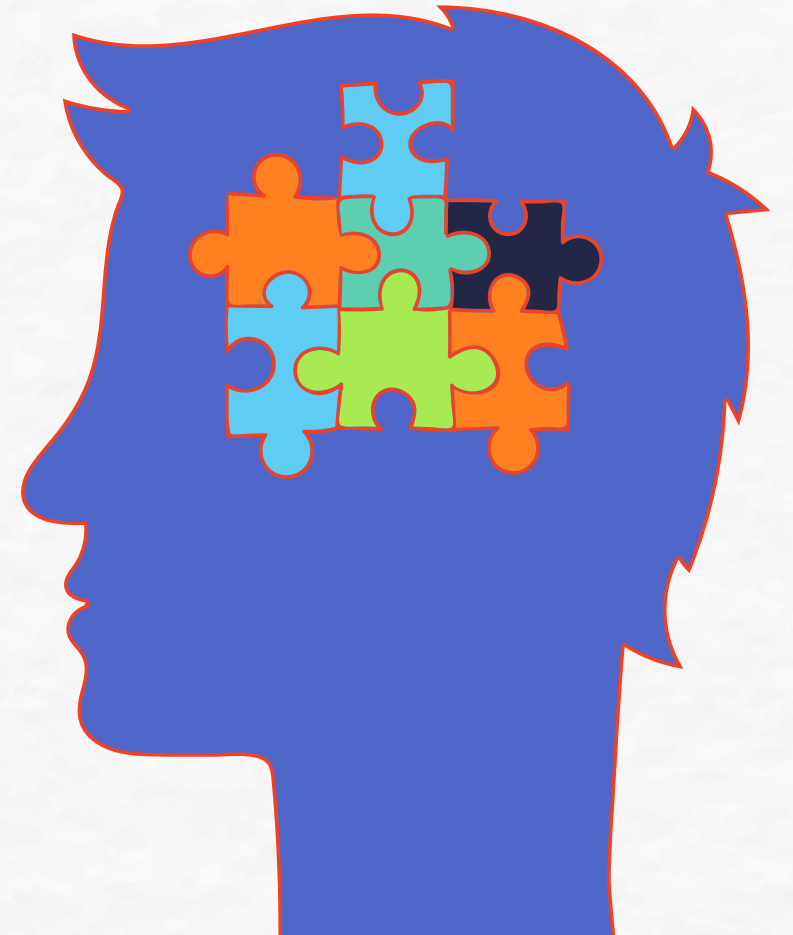
Centar za uočavanje i rad s darovitima - DAR Zadar

- Osnovan je Zaključkom Gradonačelnika Grada Zadra 2022. godine.
- Grad Zadar preuzeo je financiranje Centra DAR:
 - zapošljavanje psihologa
 - nabavku testova za procjenu intelektualnih sposobnosti svih učenika prvih razreda u zadarskim osnovnim školama
 - edukaciju stručnjaka za rad s darovitim učenicima
- Voditeljica Centra DAR je Vera Šušić, stručni suradnik psiholog izvrсни savjetnik.
- U Centru DAR zaposlena je psihologinja Iva Slačanac.
- Vanjski suradnici Centra su Nina Glavan, RITHA Specialist i Leda Rokov, RITHA Practitioner.

02

Aktivnosti Centra DAR

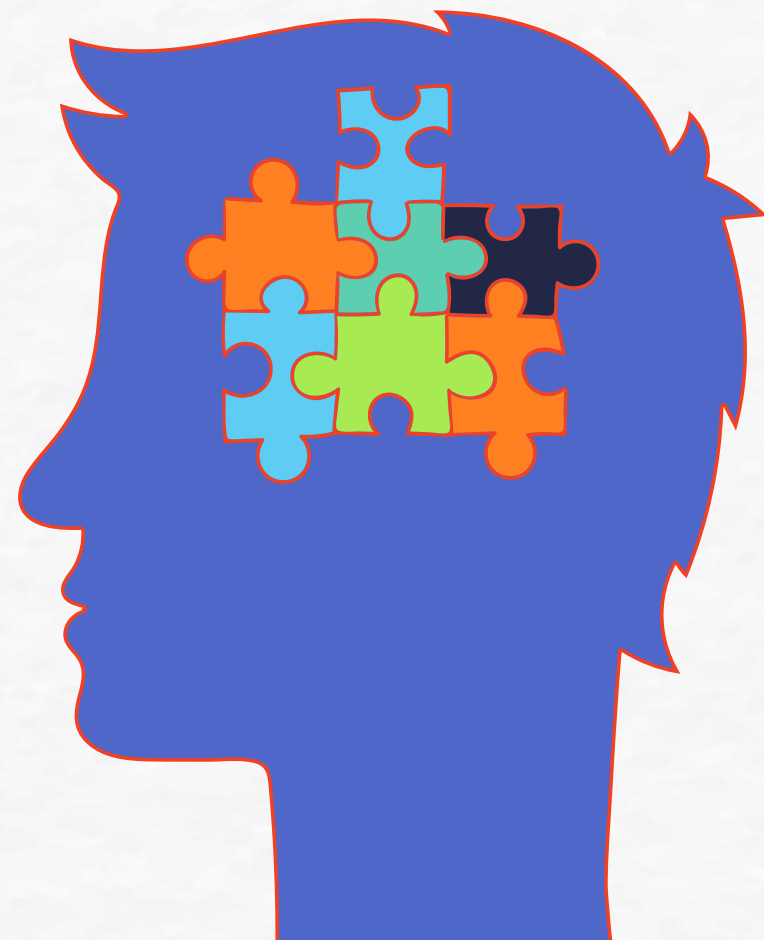
Centar DAR provodi sljedeće aktivnosti:

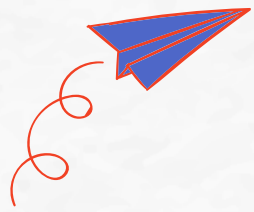
- Identifikaciju darovitih učenika u svim zadarskim OŠ krajem prvog razreda osnovne škole
- Edukaciju učitelja za uočavanje i rad s darovitim učenicima
- Radionice s darovitim učenicima u cilju razvijanja socio-emocionalnih vještina darovitih učenika
- Izrada i održavanje mrežne stranice Centra DAR
- Predstavljanje Centra DAR u medijima ili na konferencijama (Enter konferencija, Konferencija školskih psihologa, Konferencija za Stem County projekt ...)

03

Identifikacija darovitih učenika

Darovitost - terminologija

- Darovit, nadaren, talentiran – što je što?

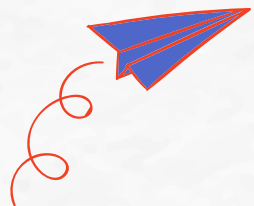
Tko su daroviti učenici?

Učenici koji imaju:

- visoko iznadprosječne opće intelektualne sposobnosti i/ili specifične sposobnosti
- visok stupanj kreativnosti i motivacije koji im omogućuju postizanje izrazito iznadprosječnih postignuća i/ili uradaka u jednom ili više područja.

Razlikujemo:

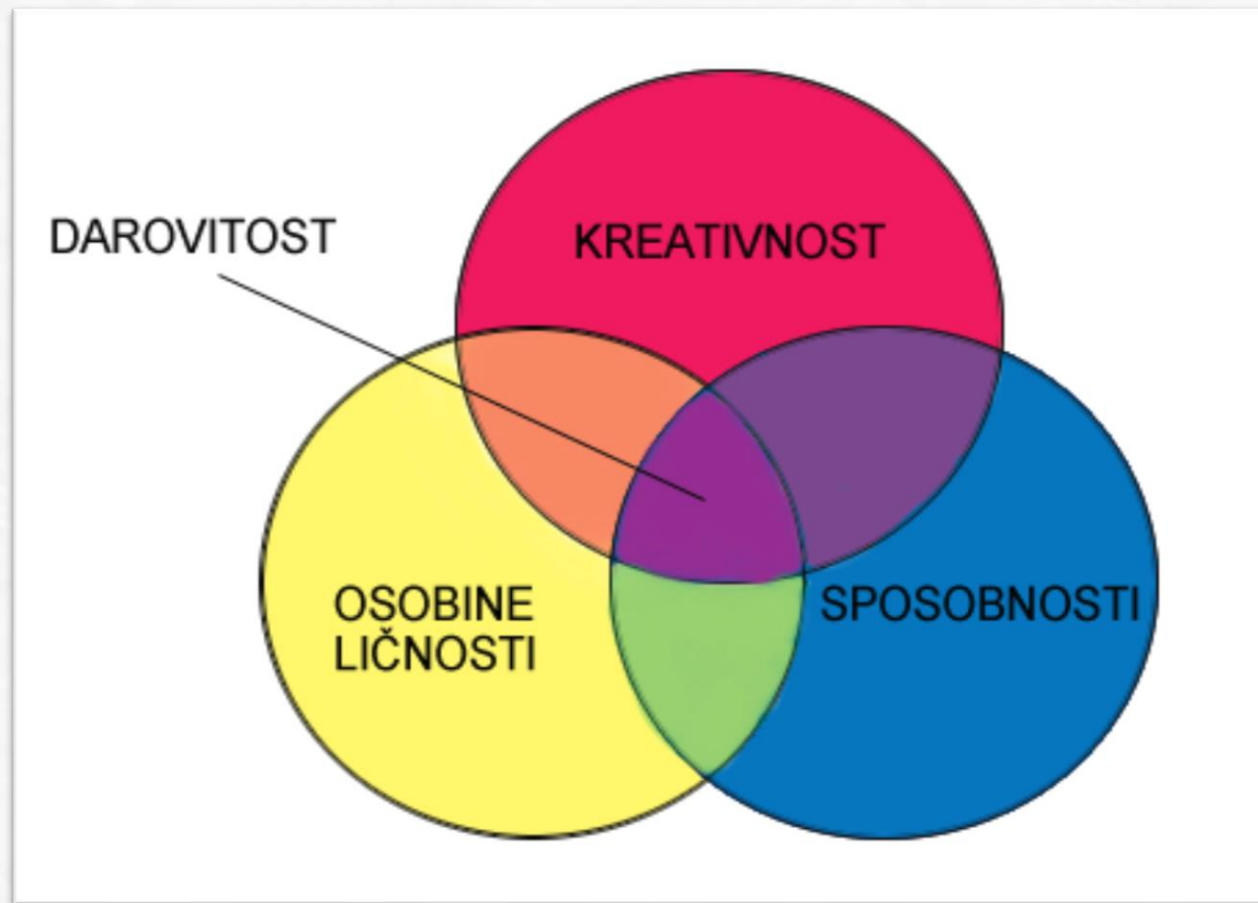
- potencijalnu
- produktivnu darovitost

Renzullijev troprstenasti model darovitosti

Obitelj

škola

Sreća

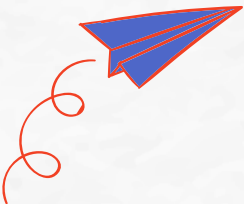
Vršnjaci

Šira zajednica

Gardnerova teorija višestrukih inteligencija

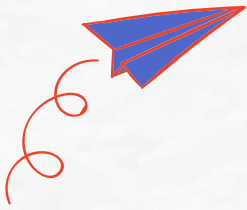
Verbalno-lingvističke sposobnosti	Iskazuju se kroz jake jezične i komunikacijske vještine, bogat rječnik, spretno manipuliranje riječima
Logičko-matematičke sposobnosti	Iskazuju se kroz visoke sposobnosti logičkog zaključivanja, apstraktnog mišljenja i rješavanja problema
Prirodoslovne sposobnosti	Iskazuju se kroz brigu za prirodu, okoliš, biljni i životinjski svijet
Vizualno-spacijalne sposobnosti	Iskazuju se kroz sposobnost snalaženja u prostoru te stvaranja i transformacije prostornih predodžbi
Glazbeno-ritmičke sposobnosti	Iskazuju se kroz smisao za ritam i glazbu
Tjelesno-kinestetičke sposobnosti	Iskazuju se kroz sposobnost izvođenja i usklađivanja pokreta tijela (sport, gluma, ples...)
Interpersonalne sposobnosti	Iskazuju se kroz razumijevanje i povezivanje s drugima, osjetljivi su za potrebe i osjećaje drugih, empatični
Intrapersonalne sposobnosti	Iskazuju se kroz razumijevanje sebe i svojih potreba

Identifikacija darovitih učenika

- Prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (članak 63.):
 - Škola provodi uočavanje, praćenje i poticanje darovitih učenika te im organizira dodatni rad prema njihovim sklonostima, sposobnostima i interesima.
 - Program za darovite učenike te način uočavanja, školovanja, praćenja i poticanja darovitih učenika propisuje ministar.
- Pravilnik o osnovnoškolskom odgoju i obrazovanju darovitih učenika (1990.)
- Pravilnik o srednjoškolskom obrazovanju darovitih učenika (1993.)
- Smjernice za rad s darovitom djecom i učenicima (2022.)

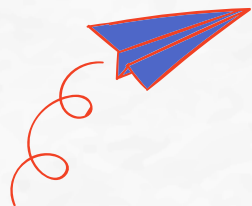

Identifikacija darovitih učenika – Zadarski model

- Generacijsko **testiranje svih učenika na kraju prvog razreda OŠ** – procjena općih intelektualnih sposobnosti (Ravenove Standardne progresivne matrice – zadarske norme), traje jedan školski sat
- Neverbalni test inteligencije – mjeri opće intelektualne sposobnosti, sposobnosti analiziranja i logičkog zaključivanja
- Procjena osobina darovitih učenika – **skale za učitelje i skale za roditelje**
- Upitnik za učenike – **vršnjačka procjena i samoprocjena**

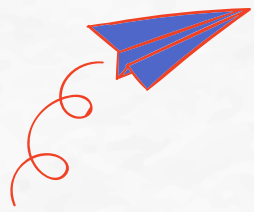

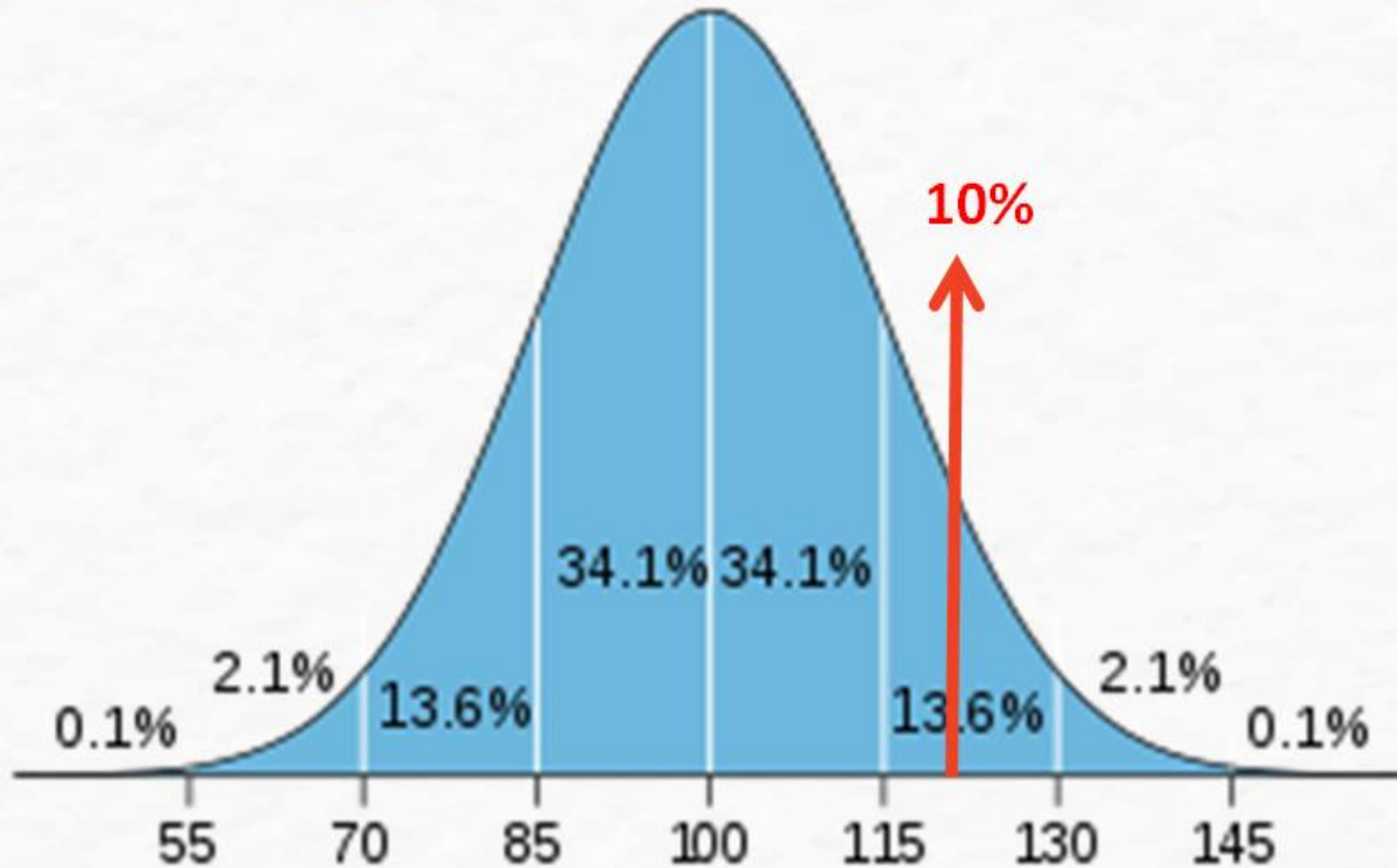
Identifikacija darovitih učenika – 2022./23.

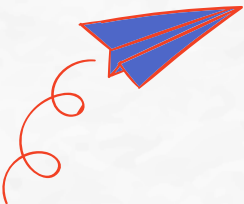
- 10 osnovnih škola u gradu Zadru
- 47 razrednih odjela
- 833 učenika
- Kriterij za darovitost – 10% najviših rezultata (10. decil)
- Prema postignutim rezultatima, od 833 učenika, **117** učenika možemo smatrati potencijalno darovitima
- **80 učenika** u kategoriji 10% najnižih rezultata (1. decil)

Kriterij za darovitost

Daroviti učenici

- Vrlo **heterogena** skupina učenika, što se tiče sposobnosti, interesa, motivacije, socijalnih i emocionalnih vještina...
- Postoje različiti stupnjevi darovitosti – **od umjerene do izuzetne darovitosti**.
- Učiteljima je obično **lakše prepoznati umjerenu darovitost** nego izuzetnu darovitost, naročito ako se radi o motiviranim učenicima.
- I učitelji i učenici **najteže prepoznaju kreativnost** kod učenika.
- I učitelji i učenici **najlakše prepoznaju motivaciju** kod učenika.

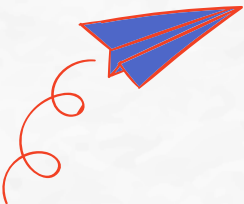

Procjena osobina darovitih učenika – skale za učitelje

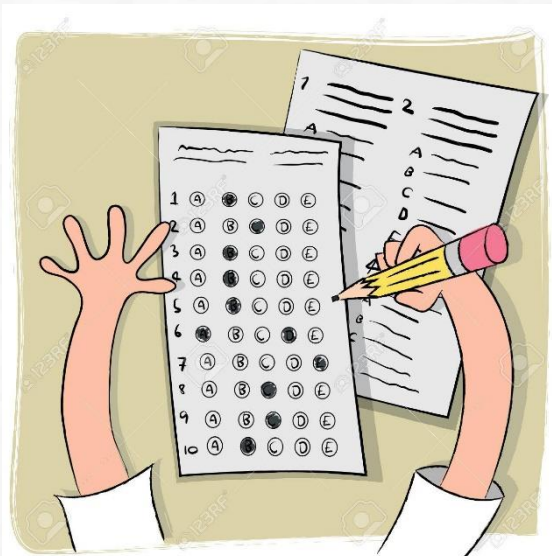
- Od ukupno 833 učenika učitelji su procijenili 93 učenika kao darovite (117 darovitih učenika po rezultatima testa)
- Slaganje procjena učitelja i rezultata na testu 2022./23. = 38 učenika ili **41%**
- Slaganje procjena učitelja i rezultata na testu 2021./22. = 22/61 ili **36%**

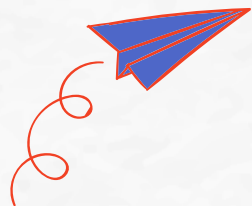

Vršnjačke procjene i samoprocjene

- Učenici na kraju prvog razreda još uvijek nisu dovoljno zreli za vršnjačku procjenu i samoprocjenu
- Od ukupno 833 učenika čak 478 učenika ili **57%** je sebe procijenilo
- Slaganje samoprocjena učenika i rezultata na testu = 67/117 ili **57%**

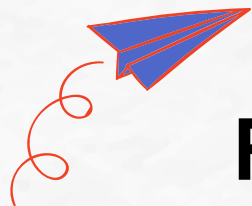

Edukacije odgojno-obrazovnih djelatnika

- Edukacijom je obuhvaćeno **516** učitelja i stručnih suradnika u osnovnim školama na području grada Zadra.
- Edukacije su održane na učiteljskim vijećima.
- U svakoj školi održane su 3 edukacije:
 - Što je darovitost i vrste darovitosti
 - Rad s darovitim učenicima (obogaćivanje kurikuluma tijekom redovite nastave)
 - Specifičnosti u radu s darovitim učenicima (diferencijacija, učenici s dvostrukim obrazovnim potrebama)
- **Evaluacija predavanja** – zadovoljstvo učitelja, srednja ocjena **4,89**
(na skali od 1 do 5)

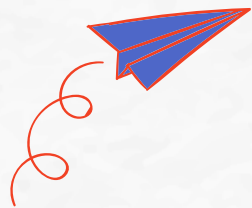
Razvijanje socio-emocionalnih vještina - radionice

- Održavale su se subotom ujutro u Gradskoj knjižnici Zadar
- Učenici drugih i trećih razreda

Teme:

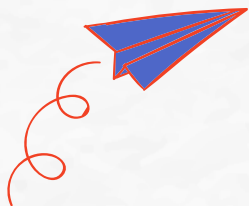
1. Razumijevanje i upravljanje emocijama
2. Samopoštovanje – kako vidim samoga sebe?
3. Misli, osjećaji i ponašanja – kako su povezani?
4. Kako se nositi s neuspjehom?
5. Kako donijeti dobre odluke?
6. Trening kreativnosti

Kako je to izgledalo?

Iskustva učitelja u radu s darovitim učenicima

Upitnik za učitelje (N=181)

- 55% učitelja navodi da vole raditi s darovitim učenicima, da im je to **ugodno** iskustvo
 - 3% učitelja navodi da ne vole raditi s darovitim učenicima (**neugodno iskustvo**)
 - 34% učitelja navodi da **nemaju iskustva rada s darovitim učenicima**
- Prosječni radni staž učitelja koji navode da nisu imali iskustvo s darovitim učenicima iznosi **12 godina** !

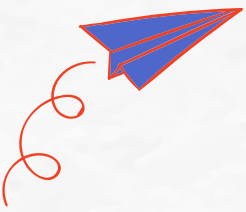

Izazovi učitelja u radu s darovitim učenicima

Upitnik za učitelje (N=181)

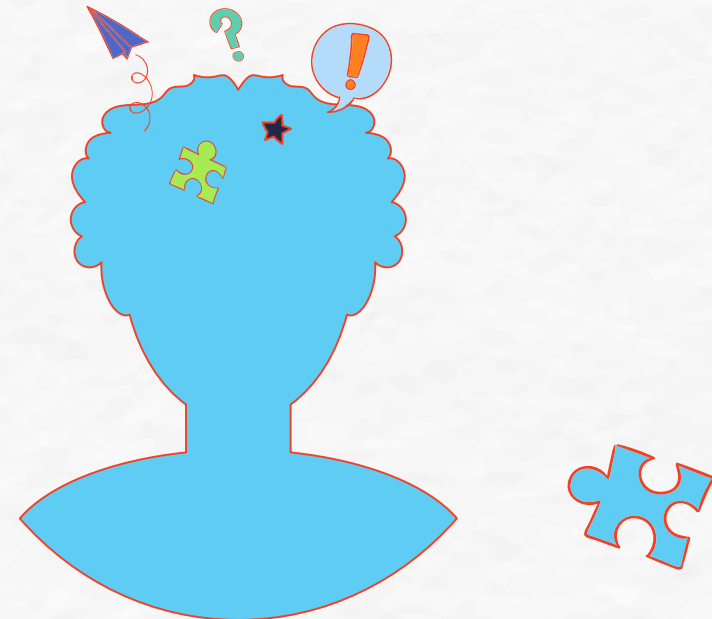
- Daroviti učenici iziskuju puno „kontinuiranog“ rada koji nije predviđen u tjednim **zaduženjima** učitelja i **nije dodatno plaćen**.
- Iskustvo sa svakim darovitim učenikom je drugačije, ali često je problem **nedostatak vremena i prostora** za rad s njima.
- Učitelji su opterećeni učenicima s teškoćama i prosječnim učenicima te se **ne stignu** baviti darovitim učenicima.
- Teško je raditi s darovitim učenicima koji su **perfekcionisti**.
- Daroviti učenici potiču učitelje na **izlazak iz komfor zone**, brzo rješavaju zadatke, stalno traže više te je potrebno imati dodatne materijale.
- Postavljaju **pitanja neobična za dob**.

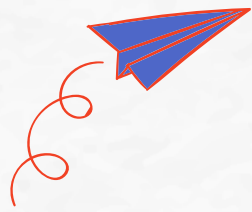

Što kažu roditelji?

- Teško im je po cijeli dan odgovarati na pitanja koja im djeca postavljaju.
- Teško ih je natjerati na pisanje domaćeg rada.
- Djeca često ne vide smisao onoga što se uči u školi i kako je to povezano sa životom.
- Opterećenost djeteta uspjehom i reakcija na neuspjeh.

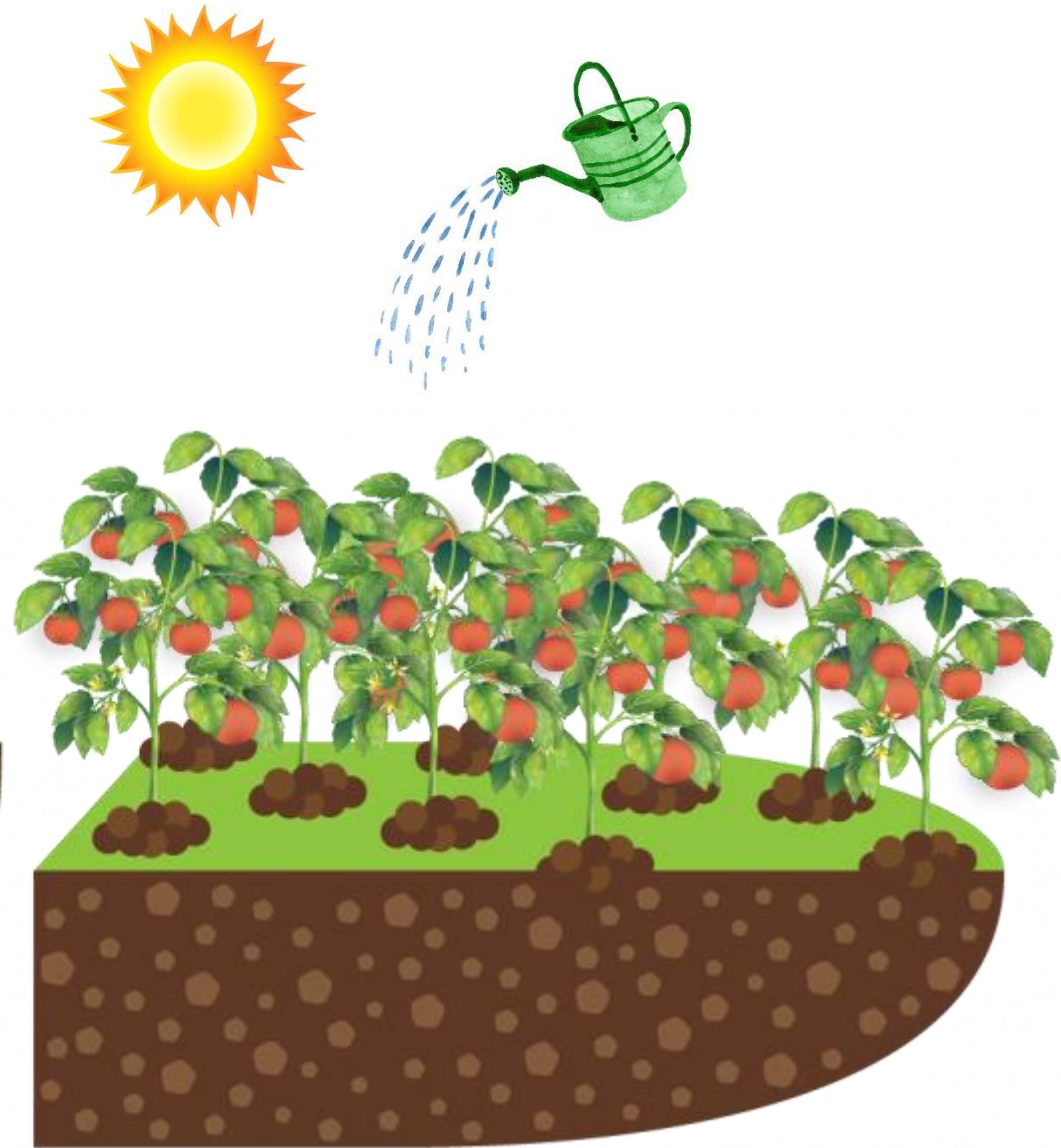
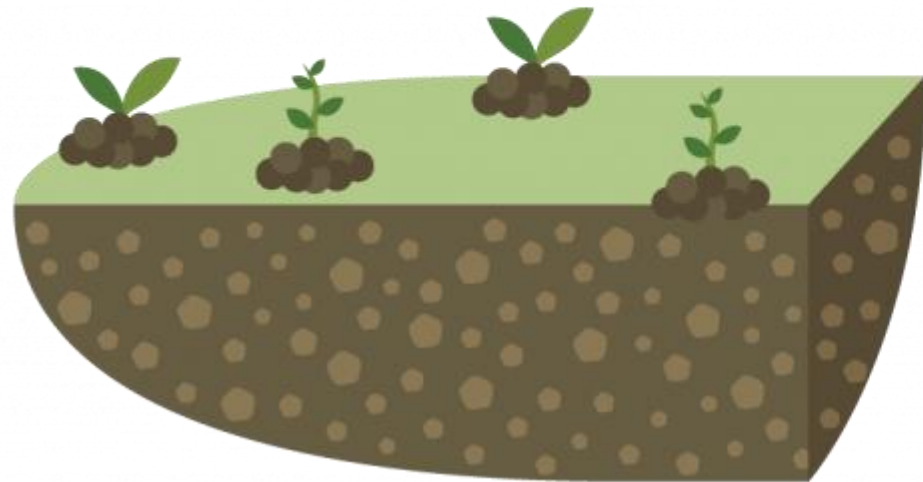
YouTube kanal Centra DaR

- Cilj:
 - poticanje kreativnosti i prezentiranje vlastitih vještina ili uradaka
 - vježbanje samopredstavljanja i prezentacijskih vještina
- Aktivnost za darovite učenike od 5. - do 8. razreda
- Učenici snime kratki video o nečemu u čemu su dobri, primjerice:
 - slaganje Rubikove kocke, sviranje nekog instrumenta, objašnjavanje nekog gradiva, plesanje, pjevanje, slikanje ...

Zaključak

- Da bi se potencijalna darovitost razvila u produktivnu darovitost važno je učenicima osigurati odgovarajuću **odgojno-obrazovnu podršku!**

HVALA NA POZORNOSTI

Pitanja

E-mail Centra: centardarzadar@gmail.com

Facebook stranica Centra:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=61553971513329>

Mrežna stranica Centra: <https://darovitost.wixsite.com/centardar>

